

Horisontaalsed rohepädevused: õppekavade analüüsivorm kõrgkoolidele

Küsimustik on koostatud Harno ning Haridus- ja Teadusministeeriumi koordineeritud roheoskuste programmi raames (lisainfo siin: <https://www.harno.ee/roheoskuste-programm>). Küsimustiku eesmärk on analüüsida roheoskuste lõimitust kõrgkoolide õppekavades. Kuna programmi fookuses on eelkõige ettevõtete rohepöörde toetamine, hinnake palun küsimustele vastamisel, kas märksõnadena esitatud teemasid käsitletakse ettevõtja vajadustele vastavas mahus.

Küsimustik koosneb viiest plokist:

- Kestlikkusega seotud teadmised.
- Kestlikkusega seotud oskused.
- Kestlikkuse pädevused ettevõtetes: ärijuhtimine.
- Kestlikkuse pädevused ettevõtetes: keskkonnapädevused ja keskkonnajuhtimine.
- Kestlikkuse pädevused ettevõtetes: ühiskond ja sotsiaalne vastutus.

Küsimustiku täitmisel palume teil ära märkida iga pädevuse kohta, kas vastav teema on teie õppekavas relevantne või mitte ning kui tegu on relevantse teemaga, kas see on õppekavas käsitletud või mitte. Iga küsimuse juures kirjeldage palun vaba kommentaarina valitud vastusevarianti.

Küsimustik on lühendatud versioon programmi raames loodud horisontaalsete rohepädevuste kontseptsioonist (vaata siit: <https://www.harno.ee/roheoskuste-programm#materjalid>).

Küsimustikus välja toodud teemad on kontseptsioonis avatud märksõnalise loendiga, millele saate küsimustiku täitmisel toetuda.

Sektsioon 1. Sissejuhatavad küsimused

- 1.1. Kooli nimi.
- 1.2. Õppekava, mille kohta hakkate küsimustikku täitma.
- 1.3. Õppekava EHIS-e (Eesti Hariduse Infosüsteemi) kood.
- 1.4. Mis astme/taseme õppekavaga on tegu? Valikuvариandid:
  - Bakalaureuseõpe.
  - Magistriõpe.
  - Rakenduskõrgharidusõpe.
  - 4. taseme kutseõpe.
  - 5. taseme kutseõpe.
  - Muu.

Seksioon 2. Kestlikkusalased üldpädevused: teadmised

Seksiooni kirjeldus:

Palun selgitage iga küsimuse juures valitud vastust vaba kommentaarina eraldi lahtris:

1) Kui teema on õppekavas kaetud, siis:

- nimetage konkreetsed õppeained/moodulid, kus teema on kaetud (+ kas on kohustuslik aine/moodul või mitte);
- kirjeldage, kui teema on kajastatud muul moel (nt uurimistööd, praktikatööd vms).

2) Kui teema ei ole hetkel õppekavas kaetud, aga võiks olla käsitletud, siis:

- nimetage ideid, kuidas teema võiks olla kaetud: nt kas tuleks luua uus õppeaine, teema tuleks lõimida olemasolevatesse ainetesse; uurimustööd vms.

Teemad:

2.1. Inimmõju planeedil Maa

Märksõnad: inimtegevuse mõju keskkonnale; maateaduslik käsitlus globaalsest kohalikuni; loodusressursid ja keskkonnatingimused; planetaarsete piiride käsitlus ja lävendid; põhjus-tagajärg ja kompleksed seosed; teadmine, et mistahes inimtegevusel on keskkonna-, sotsiaalne, kultuuriline ja majandusmõju.

Planetaarsed piirid: Maa taluvuspiirid (nt elurikkus, keemiline saastatus), mida inimkond ei tohi ökosüsteemide säilimise nimel ületada.

Lisamaterjalid:

- SEI Tallinna uuring planetaarsete piiride kohta: <https://www.sei.org/wp-content/uploads/2024/02/planetaarsete-piiride-kontseptsioon-sei2024.004.pdf>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

2.2. Kestlikkuse kontseptsioon ja erinevad lähenemised kestliku arengu mõtestamisele

Märksõnad: arusaam kestlikkusest ja kestliku arengu tähendusväljad; kestlik ühiskond, majandusmudelid ja elu; ÜRO kestliku arengu eesmärgid; ökoloogiliste, sotsiaal-kultuuriliste ja majandus-juhtimismõtmete põimumine; alusarusaam komplekssetest süsteemidest; arusaam seostest majanduskasvu ja kestlikkuse (sh looduskapitali) vahel; läbimõeldud ja planeeritud tegevused kestliku arengu toetamiseks.

Lisamaterjalid:

- ÜRO säästva arengu eesmärgid: <https://www.riigikantselei.ee/valitsuse-too-planeerimine-ja-korraldamine/valitsuse-too-toetamine/saastev-areng>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

2.3. Kliima ja kliimapoliitika

Märksõnad: teadlikkus kliimamuutuste põhjustest ja mõjust, nendega kohanemisest ja nende leevendamisest; teadlikkus kestlikkuse, kliima- ja rohepoliitikatega seotud rahvusvahelisest ja riigiõigusest, rahvusvahelistest põhidokumentidest (sh ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon, Pariisi rahvusvaheline kliimakokkulepe, EL-i roheline kokkulepe).

Lisamaterjalid:

- Kliimapoliitika info Eesti ja globaalses kontekstis: <https://kliimaministeerium.ee/rohereform-kliima/kliimapoliitika>
- Euroopa Liidu kliimapoliitika: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

2.4. Tulevikuloome erinevad viisid

Märksõnad: tuleviku kujundamise erinevad viisid (nt indiviidi teadlikkuse ja käitumise kujundamine, nügimine, süsteemsete siirete esilekutsumine jms).

Lisamaterjalid:

- Nügimisest: <https://bloombergcities.medium.com/explainer-what-is-a-behavioral-nudge-f32150149deb>
- Sotsio-tehnilised süsteemid ja siirded: <https://suursiire.ut.ee/et/suur-siire/>
- Tulevikumõtlemisest kestlikkuse kontekstis: <https://medium.com/@AndreaNThompsonNZ/embracing-futures-thinking-a-pathway-for-sustainability-leaders-2f5c33a0c44d>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

2.5. Inimõigused ja õigluse erinevad käsitlused

Märksõnad: teadmised inimõiguste võõrandamatusest, jagamatusest ja universaalsusest; teadmised keskkonnakaitse ja inimõiguste kaitse kattuvusest; teadlikkus õiguse käsitlustest: liikide vaheline (*inter-species*) õigus, põlvkondade vaheline õigus, põlvkondade sisene õigus, jaotusõigus (*distributive justice*), protseduuriõigus (*procedural justice*), tunnustamisõigus (*recognition justice*).

Lisamaterjalid:

- Inimõigustest: <https://www.coe.int/et/web/compass/what-are-human-rights->

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

2.6. Kestlikkus Eesti kontekstis

Märksõnad: Eesti eripärad, nt nõukogude pärandi mõju Eesti tänasele tähendusruumile; Eesti asukoht Euroopas; euroopastumine; ÜRO kestliku arengu eesmärkide kohaldumine Eestis.

Lisamaterjalid:

- Säästvast arengust Eestis: <https://kliimaministeerium.ee/ministeerium-kontakt/strateegia/saastev-areng>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

Sektsioon 3. Kestlikkusalased üldpädevused: oskused

Sektsiooni kirjeldus:

Palun selgitage iga küsimuse juures valitud vastust vaba kommentaarina eraldi lahtris:

1) Kui teema on õppekavas kaetud, siis:

- nimetage konkreetsed õppeained/moodulid, kus teema on kaetud (+ kas on kohustuslik aine/moodul või mitte);
- kirjeldage, kui teema on kajastatud muul moel (nt uurimistööd, praktikatööd vms).

2) Kui teema ei ole hetkel õppekavas kaetud, aga võiks olla käsitletud, siis:

- nimetage ideid, kuidas teema võiks olla kaetud: nt kas tuleks luua uus õppeaine, teema tuleks lõimida olemasolevatesse ainetesse; uurimustööd vms.

Teemad:

3.1. Kriitiline mõtlemine, süsteemmõtlemine

Märksõnad: kriitiline mõtlemine, sh allikakriitika ja tõde/vale; probleemianalüüsi oskus, sh riskianalüüs; süsteemmõtlemine ja süsteemsekkumiste oskus; probleemi lahendusoskus; kohanemisvõime; tulevikuloome oskused (*forecasting, foresight, futures thinking*); argimõtlemine versus teaduslik mõtlemine.

Lisamaterjalid:

- Kriitiline ja süsteemmõtlemine: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/critical-and-systemic-thinking-are-key-green-transition>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

3.2. Koostöö

Märksõnad: meeskonna- ja koostööoskused; vahendatud kommunikatsiooni oskused; inimestevahelise kommunikatsiooni oskused kestlikkusalaste tegevuste algatamisel ja läbiviimisel.

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.

- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

3.3. Projektijuhtimine

Märksõnad: algatusvõime; aktiivsus ja oskus end muutuste eestvedaja või osalisena positsioneerida; kestlikkuse rakendamine protsessi- ja projektijuhtimises.

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

3.4. Eesti elukorraldus

Märksõnad: Eesti poliitilise kontekstiga arvestamine; ühiskonnas ja majandusruumis asjakohased ettevõtlus-, tegutsemis- ja asjaajamisoskused; turuosaliste kestlikkuse väärtuste ja teadlikkuse vastastikmõjude mõistmine.

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

Sektsioon 4. Kestlikkuse pädevused ettevõtetes: ärijuhtimine

Sektsiooni kirjeldus:

Palun selgitage iga küsimuse juures valitud vastust vaba kommentaarina eraldi lahtris:

1) Kui teema on õppekavas kaetud, siis:

- nimetage konkreetsed õppeained/moodulid, kus teema on kaetud (+ kas on kohustuslik aine/moodul või mitte);
- kirjeldage, kui teema on kajastatud muul moel (nt uurimistööd, praktikatööd vms).

2) Kui teema ei ole hetkel õppekavas kaetud, aga võiks olla käsitletud, siis:

- nimetage ideid, kuidas teema võiks olla kaetud: nt kas tuleks luua uus õppeaine, teema tuleks lõimida olemasolevatesse ainetesse; uurimustööd vms.

Teemad:

4.1. Kestlikkus äristrateegias

Märksõnad: topelt-olulisus; ettevõtte tegevuse mõju looduskeskkonnale; ettevõtte kestlikkus; kestlikud ärimudelid; ringmajandus; rohetehnoloogiad; keskkonnariski analüüs ja riskijuhtimine; kestlikkusaruandlus; keskkonnaga seotud aruandluskohustused ettevõtetele; Eesti väikese ja keskmise suurusega ettevõtete eripärad.

Lisamaterjalid:

- Kestlikkusaruandlus: <https://kestlikkusaruandlus.ee/>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

4.2. Kestlikkuse mõõdikud

Märksõnad: kestlikkuse mõõdikute kasutamise eesmärgid ja kasu ettevõtjatele; kestlikkuse indikaatorite määratlemine, nende tüübid ja näited; kestlikkuse indikaatorite lõimimine ettevõtte põhitegevusse ja finantsaruandlusesse; tasustamissüsteemide sidumine kestlikkuse indikaatoritega, sh läbipaistvus; saavutustasemeteni jõudmise mõjud (nt indikaatorite täitmise seos töötajate motiveerimisega, praktikas esinevad riskid ja väljakutsed).

Lisamaterjalid:

- Kestlikkusaruandlus: <https://kestlikkusaruandlus.ee/>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

4.3. Väärtusahel

Märksõnad: kestlike väärtusahelate loomine ettevõttes; probleemid kestlike väärtusahelate loomisel; kestlikkuse kommunikatsioon; teenuse ja toote elutsükkel (keskkonnakasu ja -mõju toote elutsükli etappides, toote eluea pikendamine, protsessi kontrollitavus ja juhitavus, tootjavastutus ja tootja/teenusepakkuja mõju disainist kasutusviisi ja kõrvaldamiseni, keskkonnahoidlik logistika).

Lisamaterjalid:

- <https://leanway.ee/vsm-vaartusahela-kaardistamine/>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

4.4. Rohepöörde rahastamine

Märksõnad: rohefinantseerimise võimalused; rohefinantseeringute rahalised, regulatiivsed ja tehnoloogilised riskid; EL-i kestliku rahastuse taksonoomia: eesmärk, sisu ja mõju ettevõtjatele, aruandlus ja andmete vajadus.

Lisamaterjalid:

- <https://www.valitsus.ee/rohepoore>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

4.5. Ettevõtte juhtimine, äriprotsessid ja turundus

Märksõnad: juht- ja järelevalveorganite ja -protsesside tähendus (rollid, vastutus) ja seos kestlikkusega praeguses ja tuleviku ettevõtluskeskkonnas; kestlikkuse eesmärkide seadmine ja jälgimine ettevõtte juhtimises, strateegias, igapäevatoos; riskijuhtimise tähendus ja tähtsus kestlikkuse kontekstis, muutuste juhtimine; lühi- ja pikaajaliste äriliste ja kestlikkusalaste eesmärkide ühendamine (vastuolud, piirangud, turundus, maine jms); muutustega toimetulek; kestlikkus turunduses: seos alusväärtustega, bränd, pakend, reklaam, turunduskampaaniad, turunduskanalid, ühismeedia, sihtrühmad; kestlikkuse sisu ja väljendused tooteinfos, keskkonnamärgised, toote-turundusinfo hariv roll; majandus- ja äriinformatsiooni kvaliteet ja usaldusvärsus, seos ettevõtte otsuste, turunduse ja tegutsemisega; vastutus; eksitav kommunikatsioon.

Lisamaterjalid:

- <https://blog.swedbank.ee/ettevotlus/jatkusuutlik-ettevot/mis-on-jatkusuutlik-ettevotlus>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

Sektsioon 5. Keskkonnapädevused ja keskkonnajuhtimine

Sektsiooni kirjeldus:

Palun selgitage iga küsimuse juures valitud vastust vaba kommentaarina eraldi lahtis:

1) Kui teema on õppekavas kaetud, siis:

- nimetage konkreetsed õppeained/moodulid, kus teema on kaetud (+ kas on kohustuslik aine/moodul või mitte);
- kirjeldage, kui teema on kajastatud muul moel (nt uurimistööd, praktikatööd vms).

2) Kui teema ei ole hetkel õppekavas kaetud, aga võiks olla käsitletud, siis:

- nimetage ideid, kuidas teema võiks olla kaetud: nt kas tuleks luua uus õppeaine, teema tuleks lõimida olemasolevatesse ainetesse; uurimustööd vms.

Teemad:

5.1. Sissejuhatus keskkonnateadustesse

Märksõnad: loodusressursid; aineriingid; Maa planetaarsed ja taluvuspiirid; ökosüsteemid; majandustegevuse mõju elurikkusele ja ökosüsteemidele; loodushüved ehk ökosüsteemi teenused.

Lisamaterjalid:

- <https://kliimaministerium.ee/elurikkus-keskkonnakaitse/looduskaitse/looduse-huved>
- <https://rohekaitumine.riigikantselei.ee/elurikkus/>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

5.2. Kliimamuutuste põhjused, mõjud, nendega kohanemine ja nende leevendamine

Märksõnad: kliimamuutuste põhjused, mõjud ja tagajärjed keskkonnale ning ühiskonnale; kliimamuutuste mõju ettevõtlusele ja majandusele; kliimamuutused ja kliimarisk kui äriküsimus; kliimamuutustega kohanemine; kliimamuutuste leevendamine.

Lisamaterjalid:

- <https://kliimatarkused.ut.ee/kliimamuutuste-abc/>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

5.3. Keskkonnakorralduse üldised põhimõtted, praktika ja viisid

Märksõnad: keskkonnakorraldus ja selle instrumendid; keskkonnajuhtimise mõiste; keskkonnaaudit; keskkonnamõju hindamise põhimõtted ja meetodid; innovatsioon ja uuenduslike tehnoloogiate ning praktikate arendamine ja rakendamine ressursitõhususe tõstmiseks ja keskkonnamõju vähendamiseks; uute tehnoloogiatega seotud riskid ja võimalused; ettevõtte vastutustundlik tegutsemine, nt mahetootmine, ületarbimise vältimine.

Lisamaterjalid:

- <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-kiirus/keskkonnakorraldus>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

5.4. Loodusressursside kasutamine

Märksõnad: loodusressursid ja nende väärimine; ressursikasutuse mõju keskkonnale; lineaarmajanduselt ringmajandusele ülemineku lahendused; keskkonnaandmed (andmeallikad, andmeanalüüs, aruandlus); ringmajanduse põhimõtted ettevõtluses: jäätmete vähendamine, jätkusuutlik materjalivalik, tarneahela optimeerimine ning korduskasutus ja ringlussevõtt.

Lisamaterjalid:

- <https://ringmajandus.envir.ee/et/ringmajandus>
- Ringmajanduse valge raamat: <https://ringmajandus.envir.ee/sites/default/files/2022-10/Ringmajandus%20valge%20raamat%20%282%29.pdf>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

5.5. Keskkonnaõiguse alused ja põhimõtted

Märksõnad: keskkonnavalased üldkohustused (rahvusvahelised ning riiklikud regulatsioonid ja kokkulepped); keskkonnaõiguse printsiibid; keskkonnaõigusega reguleeritavad valdkonnad; õiguslik vastutus keskkonna valdkonnas.

Lisamaterjalid:

- <https://www.k6k.ee/keskkonnaigus/materjalid>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

Seksioon 6. Ettevõtja sotsiaalne vastutus

Seksiooni kirjeldus:

Palun selgitage iga küsimuse juures valitud vastust vaba kommentaarina eraldi lahtris:

1) Kui teema on õppekavas kaetud, siis:

- nimetage konkreetsed õppeained/moodulid, kus teema on kaetud (+ kas on kohustuslik aine/moodul või mitte);
- kirjeldage, kui teema on kajastatud muul moel (nt uurimistööd, praktikatööd vms).

2) Kui teema ei ole hetkel õppekavas kaetud, aga võiks olla käsitletud, siis:

- nimetage ideid, kuidas teema võiks olla kaetud: nt kas tuleks luua uus õppeaine, teema tuleks lõimida olemasolevatesse ainetesse; uurimustööd vms.

Teemad:

6.1. Ettevõttega seotud huvipooled

Märksõnad: peamised ettevõttega seotud huvipooled (töötajad, ettevõtte tegevusest mõjutatud inimesed/kogukonnad, kliendid, konkurendid); huvipooltega seotud mõjud ja riskid; kommunikatsioon erinevate huvipooltega.

Lisamaterjalid:

- <https://heakodanik.ee/ettevotte-sotsiaalne-vastutus/>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

6.2. Kogukonnasuhe

Märksõnad: kaasamise üldised ja valdkondlikud regulatsioonid; kogukonna kaasamise hea tava; läbirääkimiste põhiprintsiibid; lepitamise meetodid ja vahendid; Eesti eripärad.

Lisamaterjalid:

- <https://www.riigikantselei.ee/kaasamise-hea-tava>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.

- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

6.3. Töösuhe

Märksõnad: töösuhte tüübid (töövõtuleping, tööleping, renditöö jm); võrdse kohtlemise rakendamine töötingimuste eri aspektides; töötajate kaasamise viisid; kliimaneutraalsetele ja ringmajanduslikele protsessidele üleminekuga seoses tekkivate tööjõuriskide hindamine; töötajate põlvkondlikud, regionaalsed ja kultuurilis-etnilised, sotsiaalsed ja psühholoogilised eripärad.

Lisamaterjalid:

- <https://www.sm.ee/toosuhted>

Vastusevariandid:

- Ei ole kaetud, kuna ei ole õppekava raames relevantne.
- Ei ole kaetud, teemat peaks käsitlema.
- On kaetud.

Vaba kommentaari lahter:

Sektsioon 7. Koolitusvajaduse kaardistamine

Palun avalda arvamust, milline võiks olla õppe läbivijate koolitusvajadus, et õppekavadesse saaks integreerida horisontaalsete rohepädevuste arendamist.

Valikvastusega küsimus:

7.1. Millistes valdkondades näed kõige suuremat koolitusvajadust?

	Ei näe koolitusvajadust	Võiks olla koolitusi	Suur koolitusvajadus
Inimmõju planeedil Maa			
Kestlikkus ja kestlik areng			
Kliima ja kliimapoliitika			
Tulevikuloome			
Inimõigused			
Kestlikkus Eesti kontekstis			
Kriitiline mõtlemine, süsteemmõtlemine			
Koostöö			
Projektijuhtimine			
Eesti elukorraldus			
Kestlikkus äristrateegias			
Kestlikkuse moodsikud			
Väärtusahel			
Rohepöörde rahastamine			
Ettevõtte juhtimine, äriprotsessid ja turundus			
Sissejuhatus keskkonnateadustesse			
Kliimamuutuste põhjused, mõjud, nendega kohanemine ja nende leevendamine			
Keskkonnakorraldus			
Loodusressursside kasutamine			
Keskkonnaõigus			
Ettevõttega seotud huvipooled			
Kogukonnasuhe			
Töösuhe			

Vabade vastustega küsimused:

- 7.2. Millist koolitusvajadust veel näed? Kas eelpool jäi mõni valdkond nimetamata?
- 7.3. Millist tuge vajab teie kool veel horisontaalsete rohepädevuste integreerimisel õppekavadesse?